

Nou gaan die piesangs vlieg!

NOTA

Hierdie eenbedryf is 'n verwerking van 'n gedeelte uit *thomas@skaduwee.net* van Carina Diedericks (LAPA Uitgewers, 2016). Dit is kort genoeg om in klastyd op te voer, met minimale dekor soos twee stoele en rugsakke. Dit kan dien as 'n inleiding tot die lees van die boek, of 'n prikkel om leerders aan te moedig om die reeks te lees.

KARAKTERS

THOMAS

Hy is slim, gewild en avontuurlustig, maar geneig om gedurig in die moeilikheid te beland. Hy beleef op die oomblik 'n moeilike tyd by die skool, so hy is 'n bietjie depressief – maar sy humorsin het darem behoue gebly.

ALEX

Thomas se meisie. Sy is 'n regte slimkop – een van die skool se toppresteerders wat aan elke denkbare skoolaktiwiteit deelneem en in alles uitblink.

HANNES

Thomas se beste vriend. Hy is baie lojaal aan Thomas, maar kan soms nogal verstrooid wees.

FLIP en JAPIE

Twee tipiese skoolboelies. Die twee het nie veel tussen die ore nie, en hul stokperdjie is om die lewe vir Thomas moeilik te maak.

MENEER SWART

Natuurwetenskaponderwyser. Hy is baie streng.

MENEER VOLSCHENK

Die skoolhoof. Enige skoolkind se ergste nagmerrie. Hy is 'n nare, bombastiese man wat Thomas en Hannes nie voor sy oë kan verdra nie.

ROOI TEKKIES

'n Skurk wat rooi tekkies dra.

STOPPELBAARD

'n Skurk met 'n stoppelbaard.

THOMAS: *(Aan die gehoor)* Oukei, hier's vir jou 'n uitdaging: Maak jou oë toe en dink aan die goorste dag wat jy nog ooit gehad het. *(Kwaai)* Hei, dude, ek is ernstig: Maak toe jou oë. Reg. Onthou jy daai dag? Daardie dag wat erger as die nuutste Electrolux gesuig het? Wel, dis die soort dag wat ek vandag het. As 'n dag soos dié een begin, moet jy wéét ...

(Thomas stap oor die verhoog met sy schoolsak oor sy skouer. Hy het pas by die skool aangekom. Skielik is Flip en Japie op sy hakke. Flip kry hom aan sy rugsak beet en pluk hom hardhandig terug.)

FLIP: Steyn! Het iemand al vir jou gesê jy lyk soos 'n meisie met jou sak op jou rug?

JAPIE: 'n Graadeenmeisie!

(Die twee boelies lag asof dit die grap van die jaar is.)

THOMAS: *(Haal diep asem en praat met die gehoor.)* Dis Flip en Japie. Hulle is 'n tweeling. 'n Dubbele dosis dom. En hulle is die twee grootste boelies in die skool, ingeval jy dit nie self kon raai nie. Die twee maak my en Hannes se lewe al van graad agt af moeilik. Ja, ek weet wat julle dink: Foeter hulle 'n slag ordentlik op, Thomas! Is jy 'n man of 'n muis! Waarvoor het jy vuiste gekry? Hallo-o-o, my ou – gaan google die oogarts se nommer! Hierdie twee is so groot soos Springbok-rugbyspelers. *(Aan die boelies)* Los my uit!

JAPIE: *(Terwyl hy in Thomas se rugsak grawe)* Waar's jou pousekos? *(Hy ontdek die kosblik en lig dit uit.)* A, jackpot!

FLIP: *(Aan Japie)* Ek dink hy moet tolgeld betaal, of hoe?

JAPIE: *(Hou sy hand na Thomas uit.)* Geld.

THOMAS: Ek het nie, oukei. Julle het nou my kos, so los my uit.

(Thomas maak sy rug krom sodat Flip se arm te ver vorentoe moet strek en ruk los. Dit vang Flip onverwags en Thomas gebruik die geleentheid om vinnig weg te stap.)

FLIP: *(Dreigend agter Thomas aan)* Ons check jou, Steyn.

THOMAS: *(Brom gedemp)* Ruik my vuil sokkies, losers. *(Aan gehoor)* Jip, ek weet wat julle nou dink. *(Met 'n sarkastiese stemtoon)* Arme ou Thomas. So, hy word geboelie. Big deal. Amper almal word die een of ander tyd geboelie, tensy jy Vin Diesel of The Rock of so iemand is. *(Met sy normale stemtoon)* Maar wag, hierdie dag het nog skaars begin ...

(Thomas kom by die aantreevierkant aan en gooi sy rugsak neer. Hy sien vir Alex aangestap kom en hy glimlag.)

THOMAS: *(Aan gehoor – met 'n trotse glimlag)* Dis Alex. Sy's hot, nè? Sy's vrek slim ook. En sy's my meisie, so julle ouens kyk verniet. Maar ... uhm ... dinge tussen my en Alex is die laaste tyd ... ek weet nie ... anders ... Sy's gedurig besig. Musieklesse. Drama. Debat. Kunswedstryde. Bla-bla-bla. Ons hang amper nooit meer uit nie. *(Aan Alex)* Hei.

(Thomas leun vorentoe om Alex 'n drukkies te gee, maar haar rug is styf toe hy sy arms om haar sit.)

ALEX: *(Duidelik ongemaklik)* Haai. Luister ... uhm ... kyk, Tom. Ons moet gesels. Kan ek jou ná skool by Kauai kry vir 'n smoothie?

THOMAS: *(Sarkasties)* Het jy tyd? *(Hy voel dadelik spyt oor sy bitsige stemtoon.)*
Ek bedoel, het jy nie musiekles nie?

ALEX: *(Fronsend)* Nie vandag nie. Nooit op Woensdae nie.

THOMAS: O, jammer. *(Kyk op sy horlosie.)* Kan ons nie nou gesels nie? Daar's nog tyd.

(Alex knik en beduie na 'n bankie.)

ALEX: Kom ons gaan sit daar.

(Thomas stap sleepvoet, soos iemand wat weet hier kom moeilikheid. Hulle gaan sit, albei duidelik ongemaklik.)

THOMAS: Oukei, Alex, so waaroor wil jy gesels?

ALEX: *(Haal diep asem en draai na hom.)* Kyk, Tom. Ek dink nie ... Wel, die ding is ... Ag, Tom. Dit werk nie meer nie!

THOMAS: Wat werk nie meer nie?

ALEX: Ons. Ek en jy. Ons verhouding. Ons sien mekaar nooit en dinge is net nie dieselfde nie. Ek wil jou nie verloor nie, maar ek dink nie ons moet meer uitgaan nie. Ons werk as vriende, maar nie as ou en meisie nie. Al lankal nie.

THOMAS: *(Verbysterd)* Wow.

ALEX: Dis al wat ek wou sê.

THOMAS: So, maak jy uit met my?

ALEX: *(Vee oor haar oë.)* Nee ... Ja. Maar ek wil hê dit moet ons albei se besluit wees.

THOMAS: Kan ons nie ... jy weet ... daaroor praat nie? Dinge kan tog nie so erg wees nie? Ek bedoel ons –

ALEX: Tom. As ons daaroor kón praat, sou ons al daaroor gepraat het.

(Die stilte hang 'n oomblik lank swaar in die lug.)

THOMAS: Jy's reg. Jy's seker reg. Maar dit suck.

(Thomas staan op en begin wegstap. Alex af.)

THOMAS: *(Aan gehoor)* Het jy al ooit aan 'n elektriese heining gevat? Glo my, dis nie 'n goeie idee nie. Dis hoe ek op hierdie oomblik voel. Asof iemand my met 'n krieketkolf oor die kop gefoeter het. Die lewe – nee,

my lewe – suig mielies. Mielies! Daai twee gorillas vat my pousekos. My meisie sê my af. Maar hei, daar is darem een ligpuntjie, nè? Ten minste kan hierdie dag nie erger raak nie ... of hoe?

(Thomas tel weer sy rugsak op, stap na 'n stoel, sit sy rugsak neer en gaan sit. Dit is die natuurwetenskapklas. 'n Oomblik later kom Hannes op en gaan sit langs hom.)

HANNES: Jis, loser. Vir wat lyk jy vanoggend asof iemand op jou batterye gepiepie het?

THOMAS: Dude, moenie eens vra nie.

HANNES: Hallo-o-o, my ou. *(Waai sy hande voor Thomas se gesig.)* Kyk, dis ek, Hannes, jou beste pel. Wat vreet jou? Moenie vir my sê die Marais-tweeling het jou weer vanoggend beet gehad nie?

THOMAS: *(Sug)* As dit maar al was ...

(Meneer Swart kom binne. Hy kyk kwaai na Thomas en Hannes.)

MNR. SWART: Steyn, Le Roux – julle weet ek duld nie 'n praterij in my klas nie. Kry uit julle NW-boeke.

HANNES: *(Praat gedemp met Thomas terwyl hy in sy rugsak grawe.)* Wat's fout, man? Jy lyk so depressed soos 'n vampier in 'n groentewinkel.

THOMAS: *(Fluister)* Dis Alex. Sy't vanoggend voor skool gesê sy wil met my praat ...

HANNES: Eish! Dit klink hectic. As 'n meisie eers sê sy wil praat, moet jy weet die piesangs gaan vlieg. Alex het nou die dag vir my gesê dinge is nie lekker tussen julle twee nie. Ek het die idee gekry sy voel ... soort van ... afgeskeep.

THOMAS: *(Vergeet nou om te fluister. Hy kan sy ore nie glo nie.)* Wát? Hoekom hoor ek nou eers hiervan? Verstaan ek reg? Alex, my meisie, het met jóú oor ons twee se verhouding gesels. En jy sê my niks nie? Watter soort pel is jy, Hannes? Ek bedoel –

MNR. SWART: Steyn! Jy is duidelik nie in die bui vir chemie nie. Vat jou goed en gaan sit buite.

(Thomas pak vinnig sy goed terug in sy rugsak en stap by die klas uit. Hannes en meneer Swart af. Thomas kom ná 'n oomblik weer opgestap. Hy sit sy sak neer en gaan sit op die grond, duidelik moedeloos. 'n Oomblik later kom meneer Volschenk aangestap – met 'n kenmerkende waggelstap en 'n asem wat roggel. Thomas sien die skoolhoof en sy gesig val – hier kom moeilikheid!)

THOMAS: *(Aan die gehoor)* Nou gaan die piesangs vlieg! Dis meneer Volschenk. Hier's vir jou 'n interessante feit: Daar is ongeveer

34 000 skole in Suid-Afrika. En ek is seker nie een van hulle het 'n grilleriger en gemener skoolhoof as hy nie. Almal noem hom Oros-man, want hy's drillerig en oranje-pienk. En hy haat vir my en Hannes, al sedert ons eerste skooldag hier in die Hoërskool Leeukop.

MNR. VOLSCHENK: *(Gaan staan met sy hande in sy sye en gluur Thomas aan.)* Hoekom is ek nie verbaas om jou hier te sien sit nie?

(Thomas skarrel orent.)

MNR. VOLSCHENK: Jy is werklik 'n uitvaagsel, Steyn. 'n Uitvaagsel! Ek sien jou in dieselfde lig as bandiete en renosterstropers. 'n Jeugmisdadiger. Dis waarheen jy op pad is. As dit nie was vir jou advokaatpa wat stof opskop as ek jou wil dissiplineer nie, was jy lankal uit hierdie skool geskors. Detensie. Twee weke. Twee Saterdag. Kom ná skool na my toe.

(Voordat Thomas iets kan sê, stap meneer Volschenk af.)

THOMAS: *(Aan gehoor, verbitterd)* Detensie op 'n Saterdag? Geen probleem nie. Ek het mos nie 'n lewe nie. My meisie het my gelos en voor die tyd gekies om alles met my beste pel te bespreek – wat niks vir my gesê het nie. Ja-nee, hierdie dag word beslis 'n wenner. *(Trek sy skouers op.)* Ek is tog klaar kniediep in die dinges, ek kan netsowel die res van die periode in die son gaan sit.

(Thomas staan op en begin wegstap. Hy stap fluit-fluit oor die skoolterrein, kyk 'n bietjie rond en kry dan 'n lekker kol waar hy hom gemaklik uitstrek. Hy gaap. Dit lyk of hy insluimer. 'n Oomblik later kom Rooi Tekkies en Stoppelbaard op die verhoog gestap. Aan hul liggaamshouding en die manier waarop hulle behoedsaam rondkyk, is dit duidelik dat hulle met iets onderduims besig is.)

ROOI TEKKIES: Ons moet dit skuif. Die tunnel is reg. Ons moet dit hierdie naweek ondersoek en dit volgende naweek doen. Hulle wil die wapens daai Maandagaand van die skip afhê.

STOPPELBAARD: Is jy mal? Hoe wil jy dit doen? Ons het mos gesien die afgelope tyd krioel die skool van kids en grootmense – maak nie saak watter tyd van die dag nie.

ROOI TEKKIES: Nie in die dag nie, moroon. Ons sal dit in die aand moet doen.

STOPPELBAARD: Wil jy in die aand in die tunnel wees?

ROOI TEKKIES: Het jy 'n ander voorstel?

(Thomas se oë fladder oop. Dit lyk 'n oomblik of hy nie mooi weet waar hy is nie. Dan sien hy die twee mans. Hy bly doodstil lê en lyk benoud.)

ROOI TEKKIES: Kyk, my kontak hier sal sorg dat al die deure en hekke oop is. Ek kan reël dat hier nie wagte is nie. Maar die risiko is steeds enorm.

STOPPELBAARD: Moes ons nou 'n plek gekies het wat reg in die middel van Kaapstad is?

ROOI TEKKIES: Weet jy, soms is jy so dom ek wil jou sommer iets aandoen! Dink jy ons het beheer oor hoe en waar die tunnels loop?

STOPPELBAARD: O, ja.

THOMAS: *(Met 'n fluisterstem aan die gehoor.)* Wapens? Tunnels? Wie is hierdie mense? Dit klink heftig ...

ROOI TEKKIES: Kom. Ons speel met vuur deur nou hier by die skool te wees. Ons moet hier wegkom voordat iemand ons sien.

(Thomas hou die twee dop wat vinnig wegstap. Toe hulle weg is, sit hy regop.)

THOMAS: *(Grootoog aan die gehoor)* Het ek reg gehoor – of rook ek nou ernstig my sokkies? Het twee ouens nou net aangespreek om wapens deur 'n tunnel of iets hier na die skool te bring? *(Skud sy kop verdwaas en staan op.)* So, dis hoe my dag tot dusver verloop het. Geboelie. Afsê deur die mooiste meisie in die skool. Verraai deur my beste pel. Detensie gekry. Nou hierdie storie met die wapensmokers ... En dis nog nie eens eerste pouse nie. *(Stap nader aan die gehoor.)* So, hier's vir jou 'n uitdaging: Maak jou oë toe en dink aan die goorste dag wat jy nog ooit gehad het. Reg. Onthou jy daai dag? Is dit erger as my dag tot dusver? Regtig? Dude, dan kry ek jou jammer. Wat sê jy, sal ons skool bunk en 'n milkshake gaan drink? Maak myne sommer 'n double thick.